

**HYVIL**

# Ikäihmisten ympärivuorokautisten palvelujen henkilöstömitoitus

Hallitusohjelman toimeenpanon eteneminen -tietofoorumi

2.12.2024

Anna Haverinen erityisasiantuntija

# Pääministeri Orpon hallitusohjelman kirjaukset koskien ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksia

## Ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoitus

- Pidetään voimassa **nykyinen 0,65 henkilöstömitoitus hallituskauden ajan**. Siirretään ympärivuorokautisen hoivan 0,7 henkilöstömitoituksen voimaantuloa **alkamaan 1.1.2028**, jotta sosiaali- ja terveyspalveluissa voidaan varmistaa tarvittava määrä henkilöstöä
- **Kustannusvaikutus -89M€/v ad. 31.12.2027**

## Teknologian hyödyntäminen henkilöstömitoituksen laskennassa

- **Mahdollistetaan** hoivatyötä helpottavan ja potilasturvallisuutta lisäävän **teknologian**, kuten älylattioiden tai -rannekkeiden, inhimillinen hyödyntäminen **henkilöstömitoituksen laskennassa**.
- **Kustannusvaikutus - 30M€/v vuodesta 2025**

# Julkisen talouden suunnitelman valmistelu kevät 2024

## Ympäri vuorokautisen hoivan henkilöstömitoitus

- iäkkäiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoitusta **kevennetään** ja mitoitukseksi **säädetään 0,6** nykyisen 0,65 sijaan.
- lisäksi vuoden 2028 alusta voimaantulevaksi tarkoitettua **0,7 vähimmäismitoituksesta luovutaan**
- toimenpide vähentää vuosina 2025- 2027 rahoitusta **45 milj. euroa** vuodessa ja **119 milj. euroa** vuodesta 2028 alkaen

## Teknologian hyödyntäminen henkilöstömitoituksen laskennassa

- **jatketaan hallitusohjelman mukaisesti** hoivatyötä helpottavan ja potilasturvallisuutta lisäävän teknologian, kuten älylattioiden tai -rannekkeiden, inhimillinen hyödyntämisen mahdollistamista henkilöstömitoituksen laskennassa
- toimenpiteellä tavoitellaan **vuositasolla 30 miljoonan euron** säästövaikutusta valtion talouteen
- **budjettiriihessä syksyllä 2024** päätettiin, että STM valmistelee hallituksen esityksen teknologiasta ja henkilöstömitoituksesta ja se tulee **voimaan 1.7.2025**

# Ympäri vuorokautisen hoivan henkilöstömitoitus

# lääkäiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoitus

## Pääministeri Rinteen/Marinin hallitus

1.10.2020 voimaan tullut laki  
a. 0,5 1.10.2020 alkaen  
b. 0,55 1.1.2021 alkaen  
c. 0,6 1.1.2022 alkaen  
d. 0,7 1.4.2023 alkaen

1.4.2023 voimaan tullut laki  
a. 0,65 1.4.2023 alkaen  
b. sitä ennen 0,6  
c. 0,7 1.12.2023 alkaen

## Pääministeri Orpon hallitus

1.12.2023 voimaan tullut laki  
a. 0,7 1.1.2028 alkaen  
b. sitä ennen 0,65

1.1.2025 voimaan tuleva laki  
a. pysyvä 0,6 1.1.2025 alkaen

# Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö StVM 17/2024 vp 8.11.2024+Eduskunnan päätös 22.11.2024

## 1. Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain 20 §:n muuttamisesta

StVM:n lisäys **HE 127/2024** :hen

### Eduskunnan päätöksen mukaisesti

**muutetaan** ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012) 20 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 876/2022, seuraavasti:

### 20 § Henkilöstö

Toteutuneen henkilöstömitoituksen on oltava **vähintään 0,6 työntekijää** asiakasta kohti sosiaalihuoltolain 21 c §:ssä tarkoitettun ympärivuorokautisen palveluasumisen toimintayksikössä, jolla on yhteiset toimitilat ja oma työvuorosuunnittelu ja joka toimii yhden esimiehen alaisuudessa.

**Henkilöstömitoituksen osalta on kuitenkin aina huomioitava, mitä edellä 1 momentissa säädetään iäkkäiden henkilöiden toimintakyvyn edellyttämästä palvelutarpeesta ja laadukkaiden palveluiden turvaamisesta.** Toteutunut henkilöstömitoitus tarkoittaa

toimintayksikössä paikalla olevien välitöntä asiakastyötä tekevien 3 a §:ssä tarkoitettujen työntekijöiden työpanosta suhteessa toimintayksikössä kolmen viikon seurantajakson aikana olevien asiakkaiden määrään. Välillistä työtä ei oteta huomioon henkilöstömitoituksessa.

# Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 17/2024 vp 8.11.2024+Eduskunnan päätös 22.11.2024

Poiketen siitä, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain (741/2023) 5 §:n 2 momentissa, 16 §:n 2 momentissa ja 21 §:ssä säädetään, **palveluntuottaja voi muuttaa ympärivuorokautisen palveluasumisen henkilöstömitoituksen tämän lain 20 §:n mukaiseksi ilman hakemusta ja päätöstä rekisteröinnin muutoksesta.** Palveluntuottajan on päivitettävä muutos valtakunnalliseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien ja palveluyksikköjen rekisteriin sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla.

**Muutos ja rekisteritietojen päivitys on tehtävä viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025.** Jos muutos tehdään tai tiedot päivitetään 31 päivä joulukuuta 2025 jälkeen, muutoksen käsittelyyn sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain 5 §:ää ja 3 lukua.

# Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 17/2024 vp 8.11.2024+Eduskunnan päätös 22.11.2024

## 2. Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 4 momentin kumoamisesta

### Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

#### 1 §

Tällä lailla **kumotaan** ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta annetun lain (876/2022) voimaantulosäännöksen 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1046/2023.

#### 2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .



# Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö

## StVM 17/2024 vp 8.11.2024

Lisäksi Sotevaliokunta teki **lausumaehdotuksen**:

- Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto **seuraa huolellisesti** ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoitusta koskevan lainmuutoksen toimeenpanoa iäkkäiden henkilöiden **oikeuksien toteutumisen** näkökulmasta ja huolehtii kansallisella ohjauksella siitä, että **henkilöstömitoitus toteutetaan asiakkaiden yksilöllisten palvelutarpeiden mukaisesti RAI-arviointijärjestelmää hyödyntäen.**
- Lisäksi eduskunta edellyttää, että **valtioneuvosto ryhtyy tarvittaessa korjaustoimiin** ympärivuorokautisen hoivan riittävän henkilöstömitoituksen varmistamiseksi

- **22.11.2024 eduskunta hyväksyi lakiehdotuksen ja sote-valiokunnan mietintöön liittyvän lausumaehdotuksen**
- **Laki tulee voimaan 1.1.2025**

# Teknologian hyödyntäminen henkilöstömitoituksen laskennassa

# Hallituksen esityksen valmistelu

**1. hoivatyötä helpottavan ja potilasturvallisuutta lisäävän **teknologian**, kuten älylattioiden tai -rannekkeiden, inhimillisen **hyödyntämisen mahdollistaminen henkilöstömitoituksen laskennassa****

(muutokset vanhuspalvelulakiin)

**2. teknologian käytön reunaehdot** sosiaalipalveluissa (esim. etäpalvelut, kuten etäkotihoito) huomioiden mm. tietosuoja sekä yksityiselämän suoja (muutokset sosiaalihuoltolakiin)

- huomioidaan Perustuslakivaliokunnan lausunto 24/2022 liittyen hallituksen esitykseen 231/2021

**3. turva-auttamispalvelu** huomioiden mm. tietosuoja sekä yksityiselämän suoja (muutokset sosiaalihuoltolaki)

- huomioidaan Perustuslakivaliokunnan lausunto 24/2022 liittyen hallituksen esitykseen 231/2021

# Teknologian hyödyntämisen mahdollistaminen henkilöstömitoituksen laskennassa

- Tavoitteena mahdollisimman **mahdollistava** lainsäädäntö
- Tarkoituksena **ei ole kiinnittyä tiettyyn eikä pelkästään jo olemassa olevaan** teknologiaan
- Huomioon otettavaksi tulee teknologia, joka vaikuttaa vähentävästi henkilöstön tekemään **välittömään asiakastyöhön** (mm. hoito, huolenpito, asiakkaan toimintakykyä ja kuntoutumista edistävät ja ylläpitävät tehtävät, asiakasta koskevien tietojen kirjaaminen, palvelutarpeen arviointi sekä hoito- ja asiakassuunnitelman laatiminen ja päivittäminen)
- Haasteena mm. määritellä, paljonko teknologian **henkilöstömitoitusta alentava vaikutus** voi olla?

# Hallituksen esityksen valmistelu

- Valmistelu käynnistynyt kesällä 2024
- Valmistelua tukemaan asetettu laajapohjainen **seurantaryhmä**
  - työntekijäjärjestöt: Super, Tehy, JHL, Talentia
  - työnantajajärjestöt: HALI, KT, Teknologiateollisuus
  - hyvinvointialueiden edustaja: Hyvil
  - iäkkäitä itseään edustavia järjestöjä: VTKL, Valli, Muistiliitto
  - valvontaviranomaiset: Valvira, avien edustus

Vaikutusten arviointi tehdään STM:n, VM:n, THL:n ja Hyvilin yhteistyönä.

Tavoitteena saada **lausunnolle** tammikuussa 2025 ja **voimaan** 1.7.2025

Anna Haverinen  
eritysiasiantuntija  
Anna.haverinen@hyvil.fi

H Y V I  
N V O I N T I  
A L U E Y H  
T I Ö V  
Ä L **HYVIL** F Ä  
R D S O M R  
Å D E S B O L  
A G E T

